

oktober • november • december 2026

STRUINEN



Koninklijke Nederlandse Natuur Vereniging
Afd. Waterweg-Noord

Inhoud

Een groene groet van uw voorzitter	3
Natuurcafé	6
Agressief gedrag van een meerkoetenpaar tegen een soortgenoot	10
Geluid van de Plantenwerkgroep	13
Uilen op Golfbaan Broekpolder	15
Bijzondere waarnemingen 1 juli – 1 oktober	20
Programma Overzicht	26
Contactpersonen en adressen	30

Een groene groet van uw voorzitter

Sinds maart dit jaar mag ik mij met grote trots de nieuwe voorzitter van onze prachtige natuurvereniging noemen. Wat is dat eerste halfjaar voorbijgevlogen! Ik heb onlangs genoten van een mooie lezing in ons succesvolle en goedbezochte natuurcafé. Petje af voor de organisatoren! Iedereen werd door hen weer gastvrij met koffie of thee ontvangen. Met daarna een boeiende, humorvolle lezing door Erwin Kompanje over de houtsnip. Erwin ontrafelde diverse mysteries over deze geheimzinnige en teruggetrokken bosvogel één voor één. "Bij gevaar, aldus Erwin, rekent de vogel tot het laatst toe op zijn camouflagekleuren en drukt zich op de grond. Pas als je, als achteloze wandelaar, bijna op 'm stapt vliegt hij op, de wandelaar ondertussen een hartverzakking bezorgend." Zijn boek 'De Houtsnip' over deze bijzondere vogel kan ik jullie van harte aanraden.

Een absoluut hoogtepunt voor mij was de wandeling in de Broekpolder, waarbij we getuige waren van een heus luchtspektakel: een buizerd die fel op de huid werd gezeten door twee sperwers. Dat vergeet ik niet snel meer! Leuk om een keer aan te sluiten bij deze vaste activiteit, die elke donderdagochtend plaatsvindt en waarbij alle vogelwaarnemingen consequent worden geregistreerd. Hiermee ontstaat een goed beeld van de ontwikkeling van de vogelstand in de Broekpolder.

Onze vereniging staat er trouwens gekleurd op! Bij de ijsvogelbroedwand aan de Aalscholverlaan was het dit voorjaar raak. Er werd daar voor het eerst gebroed. De ijsvogels vlogen bij de broedwand af en aan. Samen met Jan van der Meulen en onze ijsvogelman Ben van den Broek telden we dit voorjaar soms wel vijf ijsvogels op één ochtend. Dat is toch heel bijzonder. Om de ontwikkeling van deze kleurrijke vogels goed te monitoren fietsten we dit voorjaar om de twee weken langs alle vijf broedwanden in Vlaardingen en Schiedam.



Dit afgelopen halfjaar bracht ons veel moois, maar ook een moment van stilte toen we afscheid moesten nemen van ons gewaardeerde lid Aat Rozendaal. Juist in een hechte vereniging als de onze delen we lief en leed. Namens onze vereniging waren Evita en ik en diverse andere leden op 13 juli getuige van zijn afscheid in de

Beukenhof. Aat was een natuurliefhebber in hart en nieren en een groot kenner van vlinders en libellen. We zullen hem missen en blijven herinneren om zijn passie voor de natuur.

Zijn liefde voor de biodiversiteit leeft voort in een prachtig initiatief van onze vereniging vanuit het project Zuidbuurt. Met onze financiële steun heeft een enthousiaste groep vrijwilligers van de golfbaan dit voorjaar speciale biologische beplanting aangekocht en gepoot. Dit nieuwe stukje natuur is specifiek ingericht ten behoeve van bijen, vlinders en zweefvliegen. De lintbeplanting is door een team vrijwilligers van onze vereniging ook bij de Zorgboerderij en Hoeve Avondrust aangebracht. Mijn complimenten aan alle betrokkenen voor hun inzet en de verbetering van biodiversiteit in dit gebied. Zo creëren we samen een blijvende, levende herinnering die perfect aansluit bij de passie van Aat.

Er is goed nieuws wat betreft het behoud van de Boshoeek. Mede dankzij het succes van onze handtekeningenactie 'Maak van de Boshoeek geen Bouwhoek' en onder zware druk uit de gemeenteraad kiest het college van Schiedam eieren voor zijn geld. Zo is besloten om de eerder beoogde nieuwbouwlocatie voor het Ilex College op de plek van de Boshoeek definitief los te laten en de nieuwbouw naar de Piersonstraat te verplaatsen. Dat is positief nieuws maar er blijven ook zorgen over de toekomst van de Boshoeek doordat de gemeente Schiedam vanaf dit jaar een commercieel huurtarief oplegt. De Boshoeek is geen commercieel centrum, maar een natuurcentrum! Een groene parel in het park Kethel dat door vrijwilligers wordt onderhouden en nota bene door hen zelf, zonder kosten voor de gemeente, is opgeknapt tot wat het nu is. Onze vereniging steunt de Boshoeek dit jaar met een donatie van 500 euro aan de Stichting Vrienden van de Boshoeek. Mocht uzelf ook financiële steun willen verlenen aan de Boshoeek wordt dan [donateur van de Boshoeek](#) (door te klikken op de link leest u hoe dit kan).

Achter de schermen is er dit halfjaar veel gebeurd. Als gevolg van onze nieuwe statuten en het officieel verlopen van hun bestuurstermijnen, hebben we afscheid genomen van twee zeer gewaardeerde bestuursleden: Henk van Woerden en Sjaak Keizer. We willen hen nogmaals ontzettend bedanken voor hun jarenlange, tomeloze inzet en vakkennis. We hopen dat zij actief betrokken blijven bij onze club!

Gelijktijdig zijn we heel blij dat we vers bloed mogen verwelkomen. We heten ons nieuwe bestuurslid, Ben van den Broek, van harte welkom in het team en kijken uit naar een mooie samenwerking.

Komend jaar staat er veel te gebeuren. Onze vereniging werd op 28 juni 1937 opgericht, dus volgend jaar is ons jubileumjaar. Onze vereniging

bestaat dan maar liefst 90 jaar! Dat willen we heel graag met heel veel leden feestelijk vieren. Ter voorbereiding op dit bijzondere jaar willen een 'jubileumteam 90' oprichten voor het maken van een feestelijk jubileumprogramma. Vele handen maken licht werk, daarom doe ik een oproep om je bij mij of een van de andere bestuursleden voor dit team aan te melden! Dan maken wij er samen wat moois van.

Oh ja, tot slot nog het volgende. Op maandag 26 oktober vanaf 8 uur organiseert het bestuur een ledenavond. We willen jullie graag bijpraten over het verloop van het traject met de Sesamacademie, ideeën verzamelen voor het jubileumjaar, Ben van den Broek deelt zijn idee over de start van een team Natuurfotografie. Maar er is meer, want Mick Otten verzorgt op die avond een speciale lezing over strand- en zeedieren. Dat wordt sowieso een leuke avond. Noteer de datum in je agenda!



Met een groene groet,
Bouke Caton



Sluit je aan bij de groep enthousiaste natuurliefhebbers die het café regelmatig bezoekt en gezelligheid meebrengen. Meestal beginnen we rustig met een kopje koffie of thee om even bij te praten. Als bijdrage in de kosten vragen we € 2,50 voor koffie of thee (2^e kopje gratis!) Het begint om 10 uur en we stoppen om 12 uur.

Op 3 oktober houdt Huib Sneepe een lezing onder de titel:
Het verplanten van bomen en de zichtbare resultaten ervan in Schiedam



Huib Snee, Schiedammer en boomexpert gaat een verhaal vertellen over zijn vijftigjarige ervaring met het verplanten van bomen.

Samen met zijn oma verplante hij als kind al grote struiken in de tuin, later werd zijn bedrijf Bomenservice International wereldrecordhouder met het verplanten van een 150 jaar oude Paardenkastanje op het Malieveld in Den Haag.

Ook in Schiedam zijn in de laatste 40 jaar vele bomen door Snee en zijn medewerkers verplant en deze bomen sieren vele plaatsen in Schiedam. We gaan ze tijdens de lezing zien!

Op 7 november houdt Suzanne de Fockert een lezing over **het voedselweb van de Waddenzee**



Wat staat er eigenlijk op het menu van de vissen in de Waddenzee? En is dat menu door de jaren heen veranderd? Tijdens deze lezing neemt marien ecooloog Suzanne de Fockert u mee onder het wateroppervlak van één van onze meest bijzondere natuurgebieden: de Waddenzee.

Voor haar promotieonderzoek aan de Rijksuniversiteit Groningen onderzocht Suzanne het voedselweb van de vissen in de Waddenzee. Daarbij keek ze niet alleen naar de huidige situatie, maar ook naar verschillen tussen het westelijke en oostelijke deel van de Waddenzee én naar veranderingen gedurende bijna een eeuw. Hiervoor combineerde ze verschillende onderzoeksmethoden, waaronder maaginhoudanalyses, stabiele isotopen en environmental DNA (eDNA). Het onderzoek laat zien dat een verrassend klein aantal prooi-soorten een belangrijke rol speelt in het voedselweb. Onder andere garnalen,

copepoden en jonge haring vormen belangrijke voedselbronnen voor veel verschillende vissoorten. Hoewel de visstand in de Waddenzee in de afgelopen decennia sterk is afgenomen, blijkt de structuur van het voedselweb opmerkelijk stabiel. In achttien onderzochte vissoorten werd over een periode van ongeveer tachtig jaar geen duidelijke verandering in hun gemiddelde positie in het voedselweb gevonden.

Tijdens de lezing laat Suzanne zien “wie wie eet in de Waddenzee”, hoe onderzoekers dat kunnen achterhalen en wat historische gegevens ons vertellen over een Waddenzee waarin ooit ook haaien en roggen een veel prominentere rol speelden.

Een verhaal over vissen, voedsel en bijna honderd jaar verandering én verrassende stabiliteit in de Waddenzee.

Op 5 december 2026 houdt Jeroen Verhoeff een lezing over **de verrassende wereld onder zoet water**.

Natuurschilder, natuurfilmer, natuurschrijver, natuurgids en natuurvanalleserd Jeroen Verhoeff reist de hele wereld af op zoek naar onaangetaste natuur.



In Nederland is dat erg moeilijk te vinden, maar onder water lijkt het er soms behoorlijk op. Duik met hem mee in de verrassende wereld van onder zoet water en leer over nieuwsgierige vissen, invasieve kreeften en drijvende lijken!

Op 9 januari **Nieuwjaarsreceptie – Natuurcafé**

Na het succes van het afgelopen jaar is op zaterdagochtend 9 januari 2027 opnieuw de nieuwjaarsreceptie van onze vereniging in het Natuurcafé. Het programma van die ochtend is nog niet bekend maar dit wordt vast en zeker weer een leuke ochtend met hopelijk veel leden en bezoekers.



Heb je ook een onderwerp wat je leuk zou vinden om in het café meer over te horen en te zien, laat het mij weten! Ook leuk als je zelf iets zou willen vertellen.

Ik lees/hoor het graag.

Joke Smeenk, tel. 0650876702

Agressief gedrag van een meerkoetenpaar tegen een soortgenoot

Inleiding

Het is bekend dat Meerkoeten, vooral tijdens het broedseizoen agressief gedrag vertonen. Vooral tijdens de paarvorming en nestbouw worden soortgenoten en andere watervogels luid roepend achtervolgt, gepikt en onder water geduwd. Dit gedrag vertonen meerkoeten ook als er jongen zijn. Zelfs een reiger die in de buurt van het nest staat te vissen, wordt zo agressief bejegend, dat hij zich met veel gekrijs laat verjagen.

Al enkele jaren volg ik een paar paartjes meerkoeten in de singel voor ons huis. Van de 7 eieren, waarvan dit jaar 3 jongen uitkwamen bleef na een paar dagen slechtst één jong over. Toen deze ook verdween werd er weer aan het nest gewerkt en gebroed. Voor het nest wordt plantaardig materiaal (stengels en blad van (dotter en waterlelies) gebruikt. Ook wordt veel drijvend materiaal als plastic, stukjes hout in het nest verwerkt. Het nest van Meerkoeten kan 7-10 eieren bevatten. Doordat het aantal natuurlijke vijanden groot is worden er soms maar enkele jongen volwassen. Soms zijn er 2 of 3 legsels per jaar. Meerkoeten zijn omnivoor. Het voedsel bestaat uit waterplanten, waterdieren klein levend materiaal in het water. Ze eten zelfs eieren van andere watervogels.



Opgedoken zoet watermossel door meerkoeten op de kant gebracht om de driehoeksmossels eraf te eten
Foto: Bram Langeveld



Meerkoet eet de driehoeksmossels van een, door een van zijn opgedoken en aan de kant gedeponeerde (nog levende), zoetwatermossel.

Foto: Bram Langeveld.

Natuurlijke vijanden

In het voorjaar komen kleine mantelmeeuwen en zilvermeeuwen naar de stad en zitten ze in de buurt van singels te wachten op pas uitgekomen jonge watervogels. Zelfs de agressieve nijlganzen (beter dakeenden) kunnen niet voorkomen dat er jongen gepakt en opgegeten worden.

Katten, zwarte kraaien, ratten, snoeken en reigers kunnen een slachting veroorzaken onder jonge watervogels in de stad. We hebben eens een reiger, die langs de kant van de singel stond te vissen tijdens een gevecht met een meerkoet krijsend weg zien vliegen. Het is een triest gezicht als je een jonge watervogel onder water ziet verdwijnen. Over het algemeen blijft er van een vol legsel van een meerkoet binnen 10 dagen 1 of 2 jongen volwassen over.

Opvallend gedrag

Zo gauw de eieren of jongen verdwenen zijn wordt er aan het oude nest gewerkt en opnieuw gebroed.

In de singel voor ons huis heeft een paartje meerkoeten in een pluk riet een nest gebouwd. Dat nest bevatte 5 eieren. Hiervan kwamen 3 jongen uit. De jongen werden goed bewaakt. Zelfs de mensen die stonden te

kijken werden weg geblaft. Na 2 dagen was er geen jong meer. Het oude nest werd opgeknapt, er werd gepaard en gebroed op een aantal eieren. De eieren verdwenen en het paar zwom zonder jongen rond.

Aan het eind van de singel, ongeveer 100 meter verder, zat ook een paartje meerkoeten te broeden. Hiervan kwam slechts één jong uit. Het jong werd een paar weken verzorgd. De oude vogels werden niet meer waargenomen. Op 5 juli om 21.00 uur ontdekte het eerste kinderloze paar het jong en vlogen het met veel lawaai aan. Het vreemde jong werd getrapt, met de snavels bewerkt en onder water geduwd. Toen het onder water verdwenen was zwom het agressieve paartje weg. Ongeveer 30 meter verder keken ze om en zwommen ze terug om het ondertussen half versufte jong weer aan te vallen. Dit gedrag werd 7 keer herhaald. Bij het weg zwemmen werd er steeds omgekeken of het jong nog te zien was. Dit gedrag werd 7 keer herhaald. Weg zwemmen, terugkomen, en mishandelen tot het jong onder water verdween. Er lag veel kroos in de singel, zodat ik niet kon zien of het jong met de snavel boven water was. Na enkele minuten kwam het jong gehavend weer boven water, schudde de veren en zwom met de kop omlaag naar de begroeiing langs de kant. Het agressieve paar zwom nog 3 maal blaffend terug, maar kon het jong niet meer vinden. Ze zwommen terug naar het nest. Twee dagen later was dit echtpaar weer met broeden begonnen. Ik ben benieuwd of dit verschijnsel bekend is.

Kees Heij

Geluid van de Plantenwerkgroep

Afgelopen kwartaal bleven we als Plantenwerkgroep dicht bij huis. We bezochten het Vaartlandpark in Vlaardingen, waar we genoten van de vele wilde planten en de vele bezoekende insecten. Ook De Groene Raat in Kethel, Schiedam, waar we vooral ook van het terras genoten, maar ook van de variatie aan voorbeeldtuinen en kruidentuinen. Ook de Poldertuin in Kethelpoort was een ontdekking.



We hielpen mee met het inventariseren van wilde planten op de golfbaan in de Broekpolder. Op verzoek van Melitta, de stadsecoloog inventariseerde ik een deel van Vlaardingen, gelegen langs Achterlangs, waar een nieuwbouwproject is. Dat was aardig om te doen, omdat het zo dichtbij was. Ik beschouwde het een beetje als mijn achtertuin. Maar allesoverheersend was wel de overweldigende hitte. Aan inventariseren is dan geen beginnen aan. Dan biedt alleen een boek uitkomst of een poëziebundel. Daarbij stuitte ik op het volgende gedicht van J.H Leopold (1865-1925). Daarin kon ik mij goed vinden.

*Ik ben de perken langs gegaan,
de bocht der zonnige terrassen,
de flauw bewogen siergewassen,
de koele stammen van de laan*

*En heb de loten en de twijgen,
de weke stengelen geplukt
en wat mijn handen konden krijgen
mij toegehaald en aangedrukt
En in mijn armen liggen schoven
van alle rijkdom, die ik brak,
een schat mijn eigen wens te boven
en wie ik liefheb krijgt een tak*

Priscelline van de Pas

**Sluitingsdatum informatie voor Struinen van het
1e kwartaal 2027:**

20 november 2026

**Wilt u uw informatie insturen in MS-Word op A4 formaat, lettertype
Arial 14, regelafstand 1 en beiderzijds uitvullen.
Illustraties van harte welkom, graag apart insturen.**

Mijn email-adres is: redactie-struinen@waterweg-noord.knnv.nl

Anneke van der Meulen

Uilen op Golfbaan Broekpolder.

Op de golfbaan Broekpolder zijn meerdere nestkasten voor uilen geplaatst. Eén specifiek voor steenuil aan de zijde van de vaart die al jaren onbewoond is. Een kast (ogenschijnlijk voor steenuilen) vlak bij de parkeerplaats die eigenlijk niet geschikt is voor steenuil. Eerder voor een marter of Holenduif. Nog een andere kast geschikt voor kerkuil met uitgang uit de schuur wordt vaak bewoond door een stelletje kerkuilen. En als laatste een bosuilenkast (iets te laag en met ingang de 'verkeerde' kant op) nabij de parkeerplaats. Tijdens een aantal BMP tellingen en tijdens losse tellingen zijn kerkuilen gehoord en gezien. Ook zijn braakballen gevonden in de buurt van plekken waar uilen rusten.

Al enige jaren broeden ransuilen in de omgeving van de golfbaan, maar die zijn in 2026 niet op de baan zelf waargenomen.

Vanuit de golfbaan wordt met enige regelmaat gekeken of er activiteiten zijn in de kasten. Bij de kerkuilenkast en bosuilenkast zijn geluiden en vogels gezien.



Op beelden van de kerkuilenkast werd duidelijk dat er in mei in ieder geval 5 levende vogels zaten. Dus op dinsdag 9 juni kwamen ringers (De mensen die vogels van een ring mogen voorzien worden ringers genoemd) en geïnteresseerden naar de golfbaan toe. In de weken voor de 9^e werden rondom een kast veel geluiden gehoord van kerkuilen. Bij aankomst vloog een vrouwtje weg, maar bij het openen van de kast waren er geen levende of dode vogels aanwezig. Erg vreemd, want de

weken ervoor zijn ze veelvuldig gehoord. Wel lagen er 7 verse eieren die allen warm waren.

N.B. wanneer jongen overlijden in de kast, nemen oudervogels de lijkjes mee om op enige afstand van de kast te deponeren. Zo blijven de kasten 'schoon' en wordt voorkomen dat marterachtigen de kasten vinden en leegroven.

Bij de bosuilenkast vloog een adulte bosuil weg op het moment dat de kast openging. Daar troffen we ook geen levende vogels aan. Wel 5 eieren. Erg laat voor bosuil, die normaliter juist in februari al jongen hebben en maar één legsel per jaar hebben.

De weken nadien zijn tussen 30 juni en 2 juli op meerdere avonden jonge bosuilen vanaf de baan te horen geweest. Deze zijn niet meer te ringen, want de uilskuikens van de bosuil zijn als takkeling dan niet meer in de kast en dus moeilijk te vangen. Toch biedt het perspectief, want wellicht zitten er dan toch nog een paar in de kast zelf.

Afgelopen 28 juli, gingen we met de ringers weer terug in de hoop nu toch wel wat te zien. De kerkuilenkast bevatte 7 uitgekomen eieren met 7 gezonde uilskuikens van groot tot klein. Kerkuilen leggen vaak om de dag een ei en dus is het verschil tussen het oudste dier en het jongste al snel 2 weken.

Zie ook foto van Roel van Neerbos hieronder.



Het kleinste kuiken kon vanwege de grootte niet geringd worden. De andere vogels konden nu geringd worden. Waarbij op ringnummer de volgende gegevens werden genoteerd:

Ringnummer	Vleugellengte in mm	Gewicht in gram
5646045	166	369
5646046	150	367
5646047	88	215
5646048	190	371
5646049	182	381
5646050	135	360

Uit deze gegevens en de fysieke inspectie van de dieren blijkt dat het gezonde en doorvoede vogels zijn met uitstekend gewicht. Het geslacht is nog niet te bepalen.



De andere (bosuilen)kast ging open en warempel, daar kwamen 3 kerkuil jongen uit. Erg vreemd, want we hadden toch echt 7 weken geleden een bosuil weg zien vliegen.

Deze vogels werden op dezelfde manier behandeld als de eerdere vogels met onderstaand resultaat:

Ringnummer	Vleugellengte in mm	Gewicht in gram
5652403	159	376
5652404	172	348
5652405	157	421



Ook deze vogels zagen er goed en gezond uit. Deze 3 vogels waren relatief zelfs zwaarder dan de eerdere vogels.

Uit onderzoek blijkt dat ook bij kerkuilen de eerstejaarsvogels vaak de winter niet overleven.



Mocht u een vogel dood terugvinden, meld dan de laatste 3 cijfers) van het ringnummer, liefst met foto van het dier, s.v.p. bij de Vogelwerkgroep van KNNV-afdeling Waterweg Noord (Hans Zevenbergen en/of Sander van Vliet).

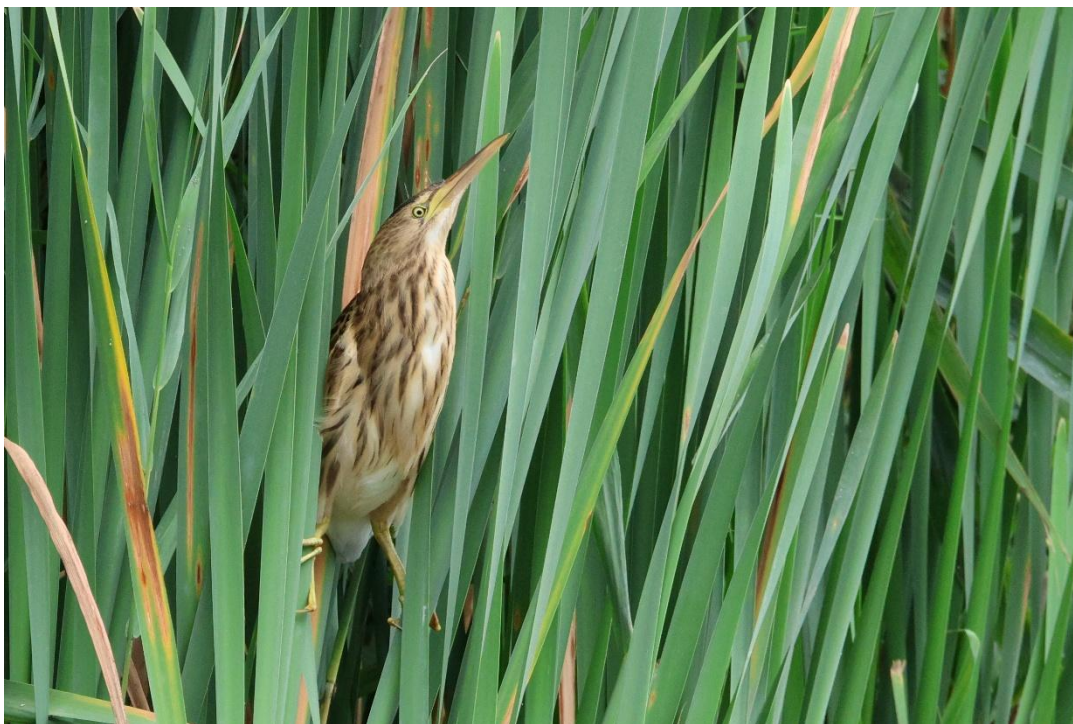
Bijzondere waarnemingen 1 juli – 1 oktober 2026

De afgelopen periode kenmerkte zich door veel leuke en bijzondere waarnemingen. Heel bijzonder was het broedgeval van een paartje Woudapen bij de golfbaan in de Broekpolder. Waarschijnlijk heeft er ook een broedgeval plaats gevonden bij het Kaaiennest. Bij de golfbaan zijn in totaal 10 jonge Kerkuilen geringd. Net als vorig jaar waren er weer veel (overtrekkende) Visarenden te zien in ons gebied. Zeldzaam was een Steppekiekendief die zolang ter plaatse bleef dat de vogel door meerdere mensen kon worden waargenomen. Ook een bijzondere ontdekking was een opvliegende Nachtzwaluw in de Kapittelduinen. Een aantal overvliegende Bijeneters is eveneens het vermelden waard. De eerste Bladkoningen zijn weer gezien en gehoord en een kortstondig verblijvende Ortolaan is tegenwoordig ook heel bijzonder. Minder goed nieuws betreft de Wielewalen die dit jaar niet hebben gebroed in de Broekpolder.

Hieronder volgt weer het overzicht van (een selectie van) leuke en bijzondere vogels die in de afgelopen periode in het gebied Waterweg-Noord zijn waargenomen.

Een tweetal **Casarca's** vloog op 11 juli over de Kapittelduinen bij Hoek van Holland. Een groep van 17 Casarca's vloog op 16 augustus over de Vlietlanden. Drie **Zomertalingen** in eclipskleed waren in augustus aanwezig op de plas in De Ruigte. Ook in september werden daar nog max. 3 exemplaren gezien. Op 1 juli werd in de Dijkpolder tussen Maasland en Maassluis een **Kwartel** gehoord. Een adult zomerkleed **Geoorde Fuut** was op 19 juli aanwezig in De Ruigte. Op 11 augustus werden 2 Geoorde Futen gezien in De Ruigte.

In de Aalkeetbuitenpolder werd in augustus een foeragerende **Roerdomp** gezien. Overvliegende exemplaren werden gemeld in de Vlietlanden en over de wijk Holy. Op 10 september was een exemplaar ter plaatse in de Vlietlanden. Heel bijzonder was de aanwezigheid van 2 **Woudapen** bij de golfbaan in de Broekpolder op 28 augustus. Op 14 september werden daar 2 adulte vogels en een juveniele vogel aangetroffen wat duidt op een broedgeval. Ook bij het Kraaiennest was in de afgelopen periode mogelijk sprake van een broedgeval van Woudaap. Ook daar werd een Woudaap gefotografeerd. Bij het Kraaiennest en de Griendplas waren **Koereigers** aanwezig. Ook in september werd op meerdere plaatsen in Midden-Delfland een Koereiger gemeld.



Woudaap Foto: Jan van der Meulen

Op 23 juli werd een 2^e kj. **Zeearend** gezien die landde in de Aalkeetbuitenpolder. Daarmee was in ons gebied eindelijk weer eens een Zeearend aan de grond te zien. De vogel bleek de nacht te hebben doorgebracht in een wilg bij de Rijsplas, waar hij de volgende dag werd gemeld. In augustus waren er twee meldingen van overvliegende Zeearenden en wel over de Lange Bonnen en Midden-Delfland. Op 2 september vlogen 2 exemplaren over De Ruigte, waarvan minstens één adult. In augustus waren er veel meldingen van overvliegende **Visarenden** over de Vlietlanden. Ook werden er jagende vogels gezien met soms 3 exemplaren tegelijkertijd, waarvan sommige geruime tijd konden worden waargenomen.

Een **Rode Wouw** was op 25 september korte tijd aanwezig in de Duifpolder waar deze werd gefotografeerd. Een overvliegende **Zwarte Wouw** werd op 26 augustus gezien boven Vlaardingen. Een zeldzame 1^e kj. **Steppekiekendief** werd op 11 september opgepikt foeragerend boven de Vlietlanden. De vogel kon die middag nog door meerdere mensen worden waargenomen. Op 20 augustus was in de Duifpolder een 1^e kj. **Roodpootvalk** aanwezig. Een dag later vlogen er 2 exemplaren over de Vlietlanden. Op 6 september vloog een exemplaar over De Ruigte.



Rode Wouw Foto: Jan van der Meulen

Een **Reuzenster** vloog op 30 juli over de Vlietlanden. Op 12 augustus vlogen er ook 2 exemplaren over de Vlietlanden. Op 1 september werden boven de Vlietlanden opnieuw 2 exemplaren gezien en een dag later was een Reuzenster daar kort ter plaatse.

Ransuilen werden in juli gemeld in het Beatrixpark, in de Broekpolder, bij het Kraaiennest en bij Maassluis en Hoek van Holland. Op 2 augustus werd een roepende juveniel gehoord nabij de golfbaan bij Schipluiden. 14 augustus was een exemplaar ter plaatse in de Vlietlanden. In september werden boven de Vlietlanden diverse keren overvliegende **Velduilen** gezien. Op 12 september waren daar enige tijd 2 exemplaren ter plaatse. Op 22 juli werd in de Kapittelduinen een jagende **Bosuil** waargenomen met behulp van een warmtekijker. In het Staelduinse Bosch werden roepende Bosuilen gehoord. In de Broekpolder werd op 1 augustus een Bosuil ontdekt met een fotoval. Verder werden er ook in augustus en september roepende Bosuilen gehoord in het Staelduinse Bosch en in de Abtswoudse Polder.

In het Abtswoudse Bos werd met een fotoval een **Kerkuil** ontdekt. Een verkeersslachtoffer werd gevonden in het Westland. Bij Maasdijk werd op 18 september een jagende Kerkuil waargenomen. Aan de Zouteveenseweg was ook een Kerkuil aanwezig.

Op 9 juni werden in een Kerkuilenkast op de golfbaan Broekpolder 7 eieren aangetroffen. Op 28 juli zaten in deze kast 7 gezonde jongen die

konden worden geringd. In een andere kast op de golfbaan waar tot voor kort Bosuil werd gehoord, werden tot ieders verbazing ook 3 jonge Kerkuilen gevonden. Ook deze zijn geringd.

Het bekende **Steenuiltje** van de Willemsoordseweg werd ook in juli weer gezien. Ook aan de Zouteveenseweg was een Steenuil aanwezig. Daar werd ook een juveniel dood gevonden. Op 1 augustus waren daar 3 exemplaren ter plaatse.

Op 6 september zag een vogelaar in de Kapittelduinen een **Nachtzwaluw** vlak voor zich langs vliegen, opgestoten door twee wandelaars.

Bij de broedvogelwand aan de Aalscholverlaan in Vlaardingen is het eerste nest **IJsvogels** uitgevlogen en in de afgelopen periode zijn de vogels weer met een vervolglegsel begonnen. Bij het Kraaiennest is een juveniel gezien. Verder zijn er in ons gebied op ca. 30 locaties IJsvogels waargenomen. Een roepende **Bijeneter** vloog op 24 juli over de Holierhoeksepolder. Op 10 augustus vloog ook een exemplaar over het Oranjepark in Vlaardingen. Een **Kleine Bonte Specht** werd op 14 september gezien in het Abtswoudse Bos. Op 15 juli was in de Vlietlanden een **Rouwkwikstaart** aanwezig.

In de Kapittelduinen werd op 21 juli een **Gekraagde Roodstaart** gezien en gehoord. In augustus werden ook enkele exemplaren gezien in de Kapittelduinen, de Vlietlanden en het Oeverbos. Op 1 september werd in het Oeverbos een mannetje Gekraagde Roodstaart gemeld.

Een **Paapje** werd op 10 juli gezien in de Kapittelduinen. Vanaf augustus nam het aantal waarnemingen flink toe en werden op diverse plaatsen Paapjes gemeld. De grootste aantallen werden waargenomen in de Dorppolder (9), de Vlietlanden en Oerbos (8), de Lage Abtswoudse Polder (7), Duifpolder en Vockestaert (6). Bij het Oeverbos werd op 19 augustus een **Graszanger** ontdekt. Op 22 augustus werd de vogel opnieuw kort roepend gehoord.



Paapje Foto: Jan van der Meulen

Een vroege **Bladkoning** werd op 13 september ontdekt in De Ruigte. In de Vlietlanden was op 24 september kortstondig een Bladkoning aanwezig. In de Broekpolder werden weer **Grauwe Vliegenvangers** waargenomen met op 25 juli 2 adulte vogels met 2 juvenielen. Ook bij de eendenkooi in de Aalkeetbuitenpolder werd een Gauwe Vliegenvanger gezien. Op 29 augustus werd een exemplaar gemeld in Vlaardingen. Behalve in de Broekpolder werden in september ook Grauwe Vliegenvangers gezien in Schiedam en het Oeverbos. **Bonte Vliegenvangers** werden gemeld uit Vlaardingen, de Vlietlanden, Maassluis, Schiedam en Kapittelduinen.

Een **Zwarte Mees** was op 27 juli aanwezig in Polder het Nieuwland bij Hoek van Holland. Naast de bekende locatie Staelduinse Bosch werd op 28 juli ook een **Boomklever** gezien in het Beatrixpark. In september werden ook exemplaren gemeld in De Ruigte en bij Hoek van Holland. Na 12 juni zijn er in de Broekpolder geen **Wielewalen** meer waargenomen. Er zijn daar dus dit jaar geen broedgevallen geweest. Hopelijk betekent dit niet het einde van de Wielewalen populatie in de Broekpolder.

Er was in de afgelopen periode één plek waar je met enige zekerheid **Ringmussen** kon waarnemen en dat was in de Duifpolder. Overvliegende **Kepen** werden gehoord bij de Vlietlanden en het Oeverbos. **Goudvinken** werden in augustus alleen gemeld in de Kapittelduinen.



Ringmus foto: Jan van der Meulen

Appelvinken werden waargenomen in de Broekpolder, bij Hoek van Holland, het Abtswoudse Bos, in Schiedam-Woudhoek en de Zuidbuurt. Op 7 juli vlogen 10 **Kruisbekken** over Vlaardingen. Ook in de Kapittelduinen werden overvliegende Kruisbekken waargenomen. Op 28 en 29 augustus was bij het Oeverbos enige tijd een **Ortolaan** ter plaatse.

Tot zover dit overzicht met dank aan alle waarnemers die de moeite hebben genomen hun waarnemingen door te geven. Voor vragen of opmerkingen over dit overzicht kan contact worden opgenomen met Jan van der Meulen, tel.: 06-55792163 of email: javdm@kabelfoon.nl.

Jan van der Meulen

Programma Overzicht

- Do 01 okt **Strandwerkgroep:** zeedieren- en -wierenexcursie. Bij Neeltje Jans (Noordzee) gaan we zoeken, ontdekken en inventariseren wat er leeft in het getijdengebied.
Aanvang: 9.45 uur. Verzamelen: parkeerplaats Getijdenpoel, Dijkgraaf Gelukweg 1, Vrouwenpolder. Een aardige plek waar je ook bij matig laag water (en dat is het vandaag) urenlang kunt zoeken.
Vanwege weer en vooral windsterkte en -richting is het noodzakelijk dat je je minimaal een dag vóór de excursie aanmeldt bij:
Mick Otten: 06-28964475 of mjotten@kabelfoon.nl.
- Za 03 okt **Natuurcafé in de Boshoeek, Aanvang 10.00 uur.**
Huub Sneep houdt een lezing over het verplanten van bomen en de zichtbare resultaten ervan in Schiedam.
- Wo 07 okt **Plantenwerkgroep om 14.00 uur in de Boshoeek.**
Breng zelf een tak of plant mee of een vakantieverhaal evt. met foto's. Misschien zelfs een gedicht over bloemen. Maar ook zonder dit alles welkom, je bent tenslotte zelf al een bloem. Verder zullen we wat begrippen doornemen uit het botanisch woordenboek van Henk Eggelte.
Aanmelden: tel. 010-4740030 of pamapas@live.nl.
- Zo 11 okt **Vogelwerkexcursie naar de Broekpolder van 9 tot 11 uur.**
In oktober als het alweer wat frisser wordt is het altijd interessant in de Broekpolder bij Vlaardingen. In deze tijd kun je zomaar een bladkoning tegenkomen en de doortrekkende lijsterachtigen eten massaal van de bessen die er in dit gebied nog aan de bomen en struiken hangen. Dit is een algemene excursie die vooral ook nieuwe leden kan aantrekken.
Aanmelden bij Hans Zevenbergen, tel.nr 06-53366651.
- Di 03 nov **Strandwerkgroep:** zeedieren- en -wierenexcursie. Bij Borssele - de Kaloot (Westerschelde) gaan we in het filterkanaal van de energiecentrale vissen en het strand van de Kaloot afstruinen naar aanspoelsel.
Aanvang: 12.00 uur. Verzamelen: Kruising Weelhoekweg en Zeedijk, Borssele. Er komen doorgaans allerlei soorten

vissen, krabbetjes, hydropoliepen etc. uit het filter van de energiecentrale. Het strand van De Kaloot staat bekend om het diverse (ook fossiele) aanspoelsel.

Vanwege weer en vooral windsterkte en -richting is het noodzakelijk dat je je minimaal een dag vóór de excursie aanmeldt bij

Mick Otten: 06-28964475 of mjotten@kabelfoon.nl.

Wo 04 nov **Plantenwerkgroep om 14.00 uur in de Boshoeck.**

We zullen de Plantenfamilie van de grassen onder de loep nemen. Ook al zijn ze nu niet te aanschouwen, is het wel handig een aantal begrippen goed te kennen, zoals tongetje, kelkkafje, kafnaald en aartje. En ze zijn zo ontzettend mooi. Ze verdienen echt meer aandacht.

Aanmelden: tel. 010-4740030 of pamapas@live.nl.

Za 07 nov **Vogelexcursie naar Oostvoornsemeer en omgeving van 8 tot 14 uur.**

We gaan weer een keer naar het Oostvoornsemeer. In november kan het al lekker guur zijn en zitten er al wat wintergasten op het meer. Maar, rondom het meer zitten veel KBVtjes (kleine bruine vogeltjes). Het zou toch wel leuk zijn als daar een bijzondere tussen zou zitten? Verder in november natuurlijk kans op Wilde zwaan, Goudvink en vogeltrek.

Aanmelden bij Hans Zevenbergen, tel.nr 06-53366651.

Za 07 nov **Natuurcafé in de Boshoeck. Aanvang 10.00 uur.**

Suzanne de Fockert houdt een lezing over het voedselweb van de Waddenzee.

Za 28 nov **Strandwerkgroep:** zeedieren- en -wierenexcursie. Bij Burghsluis (Oosterschelde) gaan we zoeken, ontdekken en inventariseren wat er leeft in het getijdengebied.

Aanvang: 9.30 uur. Verzamelen: Burghsluis, parkeerplaats Burghsluis haven. Eigenlijk heb je voor deze plek zeer laag water nodig en dat wordt het vandaag niet. Maar als dat niets wordt, gaan we de doorgaans prachtig begroeide pontons in de haven bekijken.

Vanwege weer en vooral windsterkte en -richting is het noodzakelijk dat je je minimaal een dag vóór de excursie aanmeldt bij

Mick Otten: 06-28964475 of mjotten@kabelfoon.nl.

Wo 02 dec **Plantenwerkgroep om 14.00 uur in de Boshoeck.**

We pakken een onderwerp bij de kop. Te denken valt aan Oeverplanten, Waterplanten, Exoten e.d. Eén en ander moet nog voorbereid worden. Ook zouden jullie zelf een onderwerp kunnen indien, maar dan wel ruim op tijd i.v.m. de voorbereiding. Ook kunnen we het samen voorbereiden. Aanmelden: tel.010-4740030 of pamapas@live.nl

Za 05 dec **Natuurcafé in de Boshoeck, Aanvang 10.00 uur.**

Jeroen Verhoef houdt een lezing over de verrassende wereld van onder zoet water.

Za 12 dec **Strandwerkgroep:** zeedieren- en -wierenexcursie. Bij de Zoetersbout (Oosterschelde) gaan we zoeken, ontdekken en inventariseren wat er leeft in het getijdengebied.

Aanvang: 9.15 uur. Verzamelen: Zijpseweg / Zuidweg, Bruinisse. Een bekende duikplek waar het ook leuk 'stenen keren' is. Duikers vinden hier 1000'en prachtige kokerworm: de Kroontjesworm. Misschien vinden we die nu ook in het getijdengebied.

Vanwege weer en vooral windsterkte en -richting is het noodzakelijk dat je je minimaal een dag vóór de excursie aanmeldt bij

Mick Otten: 06-28964475 of mjotten@kabelfoon.nl.

Zo 13 dec **Vogelexcursie Kwade hoek en omgeving 13 december van 8 tot-15 uur.**

In december als het echt slecht weer is, wat is er dan te doen? Natuurlijk struinen langs de Kwade Hoek. Hopelijk, zien en horen we Sneeuw- en IJsgorzen, Strandleeuwerik, Slechtvalk en de Blauwe Kiekendief. Al een aantal jaren bezoeken we dit gebied, waar je als het heel er slecht weer is, nog wat kunt schuilen en als het toch wel lekker blijkt, gewoon het strand op kunt gaan. Afgelopen jaar kwamen we ook een Zeehond tegen die ons interessanter vond dan wij hem/haar.

Aanmelden bij Hans Zevenbergen, tel.nr 06-53366651.

Di 29 dec **Strandwerkgroep:** zeedieren- en -wierenexcursie. Bij de Goudzwaardweg (Oosterschelde) gaan we zoeken, ontdekken en inventariseren wat er leeft in het getijdengebied.

Aanvang: 11.30 uur. Verzamelen: kruising Goudzwaardweg(straat) en Zuidweg, Bruinisse. Misschien wordt het water laag genoeg om de prachtige zone met het grote bruinwier Wakame droog te zien vallen.

Vanwege weer en vooral windsterkte en -richting is het noodzakelijk dat je je minimaal een dag vóór de excursie aanmeldt bij

Mick Otten: 06-28964475 of mjotten@kabelfoon.nl.

Za 09 jan **Nieuwjaarsreceptie – Natuurcafé. Aanvang 10.00 uur.**

Vogelexcursies 2027

We willen alvast een voorproefje geven van de excursies voor het jaar 2027. Het is nog ver weg, maar we willen alvast onze plannen met jullie delen. De data staan nog niet vast, die komen met de volgende struinen. Ook kan het zijn, dat we toch een andere bestemming moeten kiezen.

Februari: De Pannenhoef nabij Etten Leur. Winterbosvogels kijken.

Maart: Hoek v Holland/Monster. Eerste voorjaars trek

April: Groenzoom / Groene Keijzer. Steltlopers kijken

Mei: Tiengemeten. Blijft een uitdagend eiland!

Juni: Berkheide. Op zoek naar Bijeneters, Patrijzen en Klauwieren

Juli: Grevelingen Westplaat. Wie wil de Strandplevier zien?

Contactpersonen en adressen

Natuurlijk Waterweg Noord, Noordvliet 125, 3142 CL Maassluis

Email: natuurlijkwaterwegnoord@knnv.nl

Website: waterweg-noord@knnv.nl

Facebook: KNNVwaterweg

Facebook: [groups/1522677311305692](https://www.facebook.com/groups/1522677311305692)

Instagram: [natuurlijkwaterweg_noord](https://www.instagram.com/natuurlijkwaterweg_noord)

Een afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuur Vereniging

Bank: NL44INGB 0000 3374 67 t.n.v. KNNV, afd. Waterweg Noord te Maassluis

Opgericht 28 juni 1937

Bestuur

Voorzitter: Bouke Caton, 0643489955

voorzitter@waterweg-noord.knnv.nl

Secretaris: Jos Aarden, 010-5917215

natuurlijkwaterwegnoord@knnv.nl

Penningmeester: Evita van Stralendorff, 06-53537044

penningmeester@waterweg-noord.knnv.nl

Bestuursleden, algemeen:

Huub van 't Hart, 06-11096106

hvthart@gmail.com

Ben van den Broek, 06-29339533

Contactpersonen

Maassluis: Henk van Woerden, 06-28899202

Vlaardingen: Gerrie Smeenk, 06-33720167

Schiedam: Evita van Stralendorff, 06-53537044

Buitengewoon bestuurder:

Mick Otten, 06-28964475, mjotten@kabelfoon.nl

Vormgeving omslag: Joost de Kurver

Werkgroepen

Planten, woensdag:

Priscelline van de Pas, 010-4740030, pamapas@live.nl

Strand:

Mick Otten, 06-28964475, mjotten@kabelfoon.nl

Vogels vrijdag

Hans Zevenbergen, 06-53366651, h7bergen@gmail.com

Sander van Vliet, 06-18390412, s_vliet@yahoo.com

Vogels donderdag

Jos Aarden, 010-5917215, natuurlijkwaterwegnoord@knnv.nl

Nachtvlinders en andere insecten:

Ben Gaxiola, 06-51299329, bgaxiola@chello.nl

Natuurcentrum De Boshoeck, Bospad 3, 3121 CL Schiedam,
010-4702050

info@natuurcentrumdeboshoeck.nl

www.natuurcentrumdeboshoeck.nl

Openingstijden: zaterdag en dinsdag van 10.00 uur tot 14.00 uur

Redactie Struinen

Anneke van der Meulen, 06-10369754

redactie-struinen@waterweg-noord.knnv.nl

Nieuwsbrief

Sander van Vliet, 06-18390412

pr@waterweg-noord.knnv.nl

Ledenadministratie

Suzan de Koning, 06-44035048

ledenadministratie@waterweg-noord.knnv.nl

De contributie bedraagt m.i.v. 01-01-2026:

€ 42,50 voor leden,

€ 18,50 voor huisgenootleden,

€ 12,50 voor jongeren tot en met 30 jaar,

€ 18,50 voor parallelle leden.

Opzegging lidmaatschap vóór 1 december.

Vertrouwenspersonen: Evita Stralendorff, 06-53537044

Bas Heijne, 06-55061023

**Klein geaderd witje (*Pieris napi*)
op Margriet (*Leucanthemum vulgare*)**

Foto: Prisceline van de Pas

